

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

VII. volební období

378/0

**Návrh poslanců Antonína Sedi, Robina Böhnische, Romana Sklenáka,
Bohuslava Chalupy, Dany Váhalové a dalších na vydání zákona
o odškodnění za ztrátu zaměstnání z politických důvodů v letech 1948
až 1989 bývalým vojákům z povolání a zaměstnancům rezortu obrany
a o změně některých zákonů**

Zástupce předkladatele: Sed'a A. a další
Doručeno poslancům: 22. prosince 2014 v 8:52

Zákon

ze dne..... 2014

o odškodnění za ztrátu zaměstnání z politických důvodů v letech 1948 až 1989 bývalým vojákům z povolání a zaměstnancům rezortu obrany a o změně některých zákonů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Kompenzační příspěvek k důchodu

§ 1

(1) Nárok na odškodnění za ztrátu zaměstnání formou kompenzačního příspěvku k důchodu (dále jen „příspěvek“) má občan České republiky,

a) který byl z důvodu politické perzekuce nebo postupu porušujícího obecně uznávaná lidská práva v období od 25. února 1948 do 29. prosince 1989 rozhodnutím příslušného orgánu ozbrojených sil České republiky propuštěn ze služebního poměru vojáka, nebo s nímž byl z obdobných důvodů ze strany bývalého Ministerstva národní obrany skončen pracovní poměr, a o této skutečnosti bylo vydáno osvědčení podle § 22 zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, ve znění pozdějších předpisů, a

b) pobírá starobní nebo invalidní důchod z českého důchodového pojištění.

(2) Nárok na příspěvek má rovněž občan České republiky, který pobírá po osobě uvedené v odstavci 1 písm. a) vdovský nebo vdovecký důchod vyplácený orgánem sociálního zabezpečení České republiky.

(3) V případě souběhu nároků na příspěvek se vyplácí ten, na nějž vznikl nárok podle odstavce 1.

(4) Nárok na příspěvek nevzniká osobě jinak splňující podmínky stanovené v odstavci 1 písm. a) nebo odstavci 2, pokud jí již byl poskytnut příspěvek k důchodu dle zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, ve znění pozdějších předpisů, nebo podle zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění pozdějších předpisů.

(5) Příspěvek není součástí důchodu, vyplácí se však spolu s ním, a to stejným způsobem a ve stejných termínech.

§ 2

(1) Osobě uvedené v § 1 odst. 1 náleží pravidelný měsíční příspěvek ke starobnímu nebo invalidnímu důchodu ve výši 1500 Kč.

(2) Osobě uvedené v § 1 odst. 2 náleží pravidelný měsíční příspěvek ke vdovskému nebo invalidnímu důchodu ve výši 750 Kč.

§ 3

(1) O nároku na výplatu příspěvku rozhoduje orgán sociálního zabezpečení České republiky příslušný k výplatě důchodu.

(2) Nárok je nutné uplatnit u orgánu příslušného podle odstavce 1 ve formě písemné žádosti, a to do jednoho roku ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Součástí žádosti musí být ověřený opis osvědčení podle § 22 zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, ve znění pozdějších předpisů.

(3) Není-li v tomto zákoně stanoveno jinak, vztahují se na rozhodování o příspěvku a jeho výplatě obdobně ustanovení

- a) zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, týkající se vydávání rozhodnutí o dávkách důchodového pojištění, podávání námitek proti rozhodnutí, soudního přezkumu rozhodnutí ve věcech důchodového pojištění, doručování písemností, řízení ve věcech důchodového pojištění a lhůty pro výplatu dávek¹ a
- b) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, týkající se vzniku a zániku nároku na důchod nebo jeho výplatu, odepření nároku nebo výplaty, zjištění vad v určení výše a změn rozhodných skutečností.²

§ 4

- (1) Náklady na příspěvek jsou hrazeny z rozpočtové kapitoly Ministerstva obrany.
- (2) Příspěvek se zvyšuje ve stejných termínech jako se zvyšují důchody podle zvláštního právního předpisu.³

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o životním a existenčním minimu

§ 5

Zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění zákona č. 218/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 129/2008 Sb., zákona č. 239/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 85/2010 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 329/2011 Sb., zákona č. 366/2011 Sb., zákona č. 409/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 399/2012 Sb., zákona č. 401/2012 Sb., zákona č. 44/2013 Sb., zákona č. 105/2013 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., a zákonného opatření č. 344/2013 Sb., se mění takto:

1

Část šestá, hlava druhá zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.

² § 55 a § 56 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

³ § 67 zák. č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

1. V § 7 odst. 5 se slovo „a“ před slovy „zvláštní příspěvek k důchodu“ nahrazuje čárkou a za slova „zvláštní příspěvek k důchodu“ se vkládají slova „a kompenzační příspěvek k důchodu“.
2. V poznámce pod čarou č. 28 se tečka na konci věty nahrazuje čárkou a doplňují se slova „část první zákona č. .../2014 Sb., o odškodnění za ztrátu zaměstnání z politických důvodů v letech 1948 až 1989 bývalým vojákům z povolání a zaměstnancům rezortu obrany a o změnách některých zákonů.“

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o soudních poplatcích

§ 6

V § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění zákona se za slova „zvláštního příspěvku k důchodu“ vkládají slova „, kompenzačního příspěvku k důchodu“.

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona o správních poplatcích

§ 7

V § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění zákona č. 217/2005 Sb., zákona č. 228/2005 Sb., zákona č. 357/2005 Sb., zákona č. 361/2005 Sb., zákona č. 444/2005 Sb., zákona č. 553/2005 Sb., zákona č. 545/2005 Sb., zákona č. 48/2006 Sb., zákona č. 56/2006 Sb., zákona č. 57/2006 Sb., zákona č. 130/2006 Sb., zákona č. 161/2006 Sb., zákona č. 215/2006 Sb., zákona č. 235/2006 Sb., zákona č. 227/2006 Sb., zákona č. 138/2006 Sb., zákona č. 136/2006 Sb., zákona č. 81/2006 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 575/2006 Sb., zákona č. 226/2006 Sb., zákona č. 179/2006 Sb., zákona č. 634/2004 Sb., zákona č. 379/2007 Sb., zákona č. 312/2006 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 269/2007 Sb., zákona č. 106/2007 Sb., zákona č. 374/2007 Sb., zákona č. 38/2008 Sb., zákona č. 140/2008 Sb., zákona č. 130/2008 Sb., zákona č. 182/2008 Sb., zákona č. 189/2008 Sb., zákona č. 230/2008 Sb., zákona č. 239/2008 Sb., zákona č. 254/2008 Sb., zákona č. 312/2008 Sb., zákona č. 296/2008 Sb., zákona č. 297/2008 Sb., zákona č. 309/2008 Sb., zákona č. 382/2008 Sb., zákona č. 9/2009 Sb., zákona č. 141/2009 Sb., zákona č. 301/2008 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 141/2009 Sb., zákona č. 197/2009 Sb., zákona č. 206/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 291/2009 Sb., zákona č. 301/2009 Sb., zákona č. 346/2009 Sb., zákona č. 420/2009 Sb., zákona č. 132/2010 Sb., zákona č. 148/2010 Sb., zákona č. 153/2010Sb., zákona č. 160/2010 Sb., zákona č. 343/2010 Sb., zákona č. 427/2010 Sb., zákona č. 30/2011 Sb., zákona č. 105/2011 Sb., zákona č. 133/2011 Sb., zákona č. 134/2011 Sb., zákona č. 152/2011 Sb., zákona č. 188/2011 Sb., zákona č. 245/2011 Sb., zákona č. 300/2011 Sb., zákona č. 308/2011 Sb., zákona č. 329/2011 Sb., zákona č. 344/2011 Sb., zákona č. 349/2011 Sb., zákona č. 350/2011 Sb., zákona č. 357/2011 Sb., zákona č. 367/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 428/2011 Sb., zákona č. 457/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 472/2011 Sb., zákona č. 19/2012 Sb., zákona č. 37/2012 Sb., zákona č. 53/2012 Sb. zákona č. 119/2012 Sb., zákona č. 169/2012 Sb., zákona č. 172/2012 Sb., zákona č. 202/2012 Sb., zákona č. 221/2012 Sb., zákona č. 225/2012 Sb., zákona č. 274/2012

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

k zákonu o odškodnění za ztrátu zaměstnání z politických důvodů v letech 1948 až 1989 bývalým vojákům z povolání a zaměstnancům rezortu obrany a o změně některých zákonů

I. Obecná část

A. Zpráva o hodnocení dopadů regulace

1. Důvod předložení - identifikace hlavního problému a rozbor stávající právní úpravy

V období po roce 1989 byla postupně přijata celá řada právních norem, jejichž smyslem byla snaha odčinit křivdy napáchané v období totalitního režimu. Jedná se v první řadě o zákon č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, na jehož základě měly být jednak odstraněny křivdy způsobené občanům v oblasti trestního soudnictví v období od 25. února 1948 do 29. prosince 1989 nezákonným odsouzením, dále poskytnuto takto postiženým občanům morální zadostiučinění a v návaznosti na to též přiměřené hmotné odškodnění za utrpěné škody a prožité útrapy. Nárok na odškodnění podle tohoto zákona, o němž rozhodovalo a případně jej též vyplácelo Ministerstvo spravedlnosti, v sobě zahrnoval náhradu za ztrátu na výdělku za každý měsíc vazby a výkonu trestu odnětí svobody, náhradu škody na zdraví, k níž došlo v souvislosti s vazbou či výkonem trestu odnětí svobody, náhradu nákladů trestního řízení a výkonu vazby či trestu, náhradu zaplacených nákladů obhajoby v původním trestním řízení a náhradu zaplaceného peněžitého trestu nebo úhrnu provedených srážek z odměny za práci při výkonu trestu nápravného opatření. Vedle toho byla na základě tohoto zákona okruhu oprávněných osob (jak poškozeným osobám, tak též jejich vdovám a vdovcům) provedena úprava vypláceného důchodu (byly jim poskytnuty v závislosti na délce vazby a výkonu trestu odnětí svobody příplatky k důchodu).

Posléze byl přijat zákon č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, jehož smyslem bylo odstranit či alespoň zmírnit následky některých křivd způsobených v období 1948-1989 v oblasti politických, občanských, majetkových, hospodářských, sociálních a kulturních práv občanů. Další skupinou křivd, které se tento zákon snažil zmírnit, byly křivdy způsobené v oblasti pracovníprávních vztahů. Zejména se jednalo o ty případy, kdy českoslovenští občané byli z důvodů politické perzekuce či postupu porušujícího obecně uznávaná lidská práva a svobody postiženi ztrátou zaměstnání; pak se právní úkon, jímž došlo v rozhodném období ke skončení pracovního či služebního poměru považuje za neplatný.

Na základě tohoto zákona jsou některým osobám zbaveným osobní svobody správním rozhodnutím (např. osobám zařazeným ve vojenském táboře nucených prací – PTP apod.), vdovám a vdovcům po nich poskytovány příplatky k důchodu ve výši vymezené zákonem č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci. Ve vztahu k pracovníprávní perzekuci tento zákon pouze definoval, že doba ode dne, kdy byl občan z politických důvodů propuštěn ze služebního či pracovního poměru z politických důvodů do dne vzniku nároku na starobní či invalidní důchod, nejdéle však do dne účinnosti tohoto zákona, se započítává poškozené osobě pro účely důchodového pojištění jako doba zaměstnání. Finanční odškodnění však této skupině osob přiznáno nebylo.

Posléze byl přijat zákon č. 198/1993 Sb., o protiprávnosti komunistického režimu a o odporu proti němu, který stanovil, že režim založený na komunistické ideologii, který rozhodoval o řízení státu a osudech občanů v Československu od 25. února 1948 do 17. listopadu 1989 byl zločinný, nelegitimní a je zavrženímhodný. Tento zákon stanovil, že osoby, které byly

komunistickým režimem nespravedlivě postiženy a perzekuovány, si zaslouží „účast a morální zadostiučinění“. Na podkladě tohoto zákona bylo posléze přijato několik nařízení vlády, jejichž smyslem bylo odškodnění určité skupiny poškozených osob. Ani na podkladě tohoto zákona a zmocnění v něm obsaženém však nedošlo k plnému odškodnění občanů, kteří byli pro své politické postoje perzekuováni v oblasti pracovněprávní. Dosud tak právní úprava nezakotvuje finanční odškodnění, jehož prostřednictvím by byly částečně zmírněny křivdy osob - bývalých vojáků a zaměstnanců rezortu obrany, jež totalitní režim připravil o jejich služební či pracovní poměr (zaměstnání), a které jsou držiteli osvědčení vydaného dle zákona č. 87/1991 Sb.

Navrhovaný zákon tedy logicky navazuje na tuto linii legislativního vyrovnávání se s totalitní minulostí. Týká se osob, jež komunistický režim z politických důvodů připravil o jejich zaměstnání v rezortu obrany, které byly rehabilitovány na základě § 21 zákona č. 87/1991 Sb. a bylo jim o tom vydáno osvědčení podle § 22 tohoto zákona. Nutno připomenout, že průvodním jevem ukončení pracovního nebo služebního poměru na pokyn složek vládnoucího komunistického režimu, byla degradace takto postižené osoby na faktického občana „druhé kategorie“. Tito lidé byli často vystaveni dalším perzekucím, dostali se pod kontrolu Státní bezpečnosti, jejich dětem byla upírána možnost studovat na vysokých a někdy i středních školách. Mnozí z rehabilitovaných bývalých vojáků a zaměstnanců rezortu obrany, jakož i členů jejich rodin, byli systematicky v občanském životě sledováni a pronásledováni StB a VKR. Z osobních spisů většiny prokazatelně vyplývá, že byli zařazeni do seznamů NORBERT s označením „N“, což znamenalo v případě potřeby předpokládané soustředění do internačních táborů s účelem izolace, dle dnes již známých kategorií:

- I. Kategorie: zvláště nebezpeční aktivní organizátoři pod označením „Z“,
- II. Kategorie: protisocialisticky zaměřené osoby, které měly kontakty s reakčními silami pod označením „P“,
- III. Kategorie: protisocialistické osoby s vyčkávacím postojem,
- IV. Kategorie: ostatní protisocialisticky orientované osoby.

U státních občanů ČR – bývalých vojáků a zaměstnanců rezortu obrany, jejichž služební či pracovní poměr skončil z politických důvodů, u nichž byla deklarována současně účast na soudní rehabilitaci tedy došlo k řádnému odškodnění, avšak zbývající skupina poškozených osob, které přišly z politických důvodů o zaměstnání (přičemž nebyly zbaveny osobní svobody), se tomu tak nestalo.

Z těchto důvodů se jeví jako oprávněný požadavek finanční kompenzace státu za újmy, které komunistický režim této skupině občanů způsobil.

2. Identifikace dotčených subjektů

Navrhovaný zákon se dotýká skupiny osob – bývalých vojáků a zaměstnanců rezortu obrany, jejichž služební či pracovní poměr byl v období komunistického režimu ukončen z důvodů definovaných v § 21 zákona č. 87/1991 Sb. (tj. z politických důvodů) a bylo jim o tom podle § 22 tohoto zákona vydáno osvědčení.

Celkem bylo politicky rehabilitovaných vojákům a občanským zaměstnancům MO ČR v roce 1991 vydáno 9.138 osvědčení o mimosoudní rehabilitaci v listinné podobě. V současné době k 31. 12. 2013 žije již jen 2.127 rehabilitovaných, někteří z nich se nacházejí ve velmi tíživé sociální situaci. Někteří držitelé osvědčení o rehabilitaci žijí i pod oficiálně uznanou hranicí chudoby. V současné době je naživu již jen 23,28 % držitelů celkového počtu vydaných osvědčení. Průměrný věk rehabilitovaných je 82,5 let. Roku 2020 se dožijí jen jednotlivci.

Pokud se jedná o dotčené subjekty, je dotčeným ústředním správním úřadem Ministerstvo obrany ČR a dále všechny orgány sociálního zabezpečení.

3. Definice cílů, jichž má být dosaženo

Navrhovaná právní úprava má dosáhnout zakotvení nároku na finanční odškodnění bývalých vojáků a zaměstnanců rezortu obrany, jehož prostřednictvím budou do jisté míry v oblasti pracovněprávní odčiněny křivdy, které byly napáchány v období totalitního režimu.

4. Zhodnocení rizika spojeného s nečinností

Rizikem nečinnosti zde je přetrvávání napáchaných křivd, neboť bývalým vojákům a zaměstnancům rezortu obrany coby oprávněným osobám byla pouze vyslovena morální účast, rozhodná doba jim byla zhodnocena pro účely důchodového pojištění, avšak finanční kompenzace se dosud nedočkali.

B. Návrh variant řešení

S ohledem na charakter cílů, jichž má být dosaženo, jsou předkládány a vyhodnocovány pouze 2 varianty řešení.

VARIANTA O:

Tato varianta spočívá v nepřijetí žádného odškodňovacího předpisu s následkem definovaným v identifikaci rizik spojených s nečinností.

VARIANTA I – přijetí zákona, na jehož základě bude dosaženo částečného odstranění křivd napáchaných v pracovněprávní oblasti bývalým vojákům a zaměstnancům rezortu obrany.

Jako nejvhodnější formou kompenzace držitelům osvědčení o rehabilitaci dle zákona č. 87/1991 Sb., v tomto případě bývalých vojáků a zaměstnanců rezortu obrany postižených ztrátou zaměstnání z politických důvodů během komunistického režimu, se navrhuje tzv. kompenzační příspěvek vyplácený současně s důchodem. Původně byla zvažována i varianta jednorázového odškodnění, avšak satisfakce ve formě opakujících se jednorázových dávek se jeví nejvhodnější a nejsnadněji realizovatelná z hlediska praktického.

C. Vyhodnocení nákladů a přínosů

Varianta O:

Nepředstavuje žádné dodatečné dopady na státní rozpočet.

Varianta I:

Předpokládaný dopad na státní rozpočet:

Ústřední rada rehabilitovaných AČR jako orgán, který sdružuje takto perzekuované osoby z rezortu MO ČR, sděluje, že k 31. 12. 2013 žilo 2.127 držitelů osvědčení podle § 22 zákona 87/1991 Sb. a přibližně 500 vdov či vdovců po držitelích tohoto osvědčení. Níže uvedený rozpočet tak představuje maximální možnou výši výdajů, která činí 1500 Kč měsíčně u držitelů osvědčení podle § 22 a 750 Kč měsíčně u vdov či vdovců po držitelích tohoto osvědčení. Při této kalkulaci by roční náklady ze strany MO ČR byly následující:

2127	x	1500	x	12	=	38.286.000 Kč (držitelé osvědčení)
500	x	750	x	12	=	4.500.000 Kč (vdovy a vdovci)
						42.786.000 Kč celkem

Celkově by si tedy provedení tohoto zákona vyžádalo náklady v částce cca 42.786.000,- Kč ročně.

Uvedené náklady jsou maximálními možnými výdaji ze státního rozpočtu, navíc jejich výše bude vzhledem k postupnému úbytku oprávněných osob klesat.

Na rozpočty krajů a obcí nemá návrh zákona žádné dopady.

D. Návrh řešení

Byť se jedná o nákladnou variantu, navrhuje se za účelem odstranění přetrvávajících křivd napáchaných komunistickým režimem přijetí Varianty I.

E. Kontakt na zpracovatele

Ing. Antonín Sedřa, Sněmovní 1, 118 26 Praha 1, tel. 257 173 221, mob. 724 232 480

F. Dopad

Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem ČR:

Navrhovaná úprava je v souladu s Ústavou České republiky, Listinou základních práv a svobod a ratifikovanými a vyhlášenými mezinárodními smlouvami o lidských právech a základních svobodách.

Zhodnocení sociálních dopadů navrhované právní úpravy:

Někteří bývalí vojáci a zaměstnanci rezortu obrany – držitelé osvědčení - jsou dodnes v důsledku protiprávního propuštění z pracovního či služebního poměru ve velmi tíživé sociální situaci. Přijetím předkládaného návrhu zákona bude dosaženo alespoň částečného odstranění křivd napáchaných vůči nim v pracovněprávní oblasti totalitním komunistickým režimem.

Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s právem EU a mezinárodními smlouvami:

Problematika obsažená v navrhované právní úpravě není právem ES ani právem EU upravena a je ponechána k řešení národním legislativám. Mezinárodní smlouvy se dané oblasti nedotýkají.

Z hlediska rovnosti žen a mužů je návrh novely zákona zcela neutrální.

Zhodnocení korupčních rizik (CIA):

I.

Předmětné správní řízení bude ovládáno dispoziční zásadou, tudíž bude zahajováno výhradně na návrh poškozené osoby. O každé podané žádosti musí být řádně a včas rozhodnuto. Z navrhované úpravy vyplývá, že podkladem pro rozhodnutí je přesně definovaný doklad (osvědčení o rehabilitaci dle zákona č. 87/1991 Sb.). Orgán sociálního zabezpečení příslušný k výplatě důchodu tedy nemá prostor pro správní uvážení, neboť zákon hmotněprávní podmínku vzniku nároku definuje naprosto jednoznačně. Příslušný orgán tak pouze zhodnotí, zda předložený doklad je osvědčením dle § 22 zákona č. 87/1991 Sb. a posléze rozhodne o

výplatě kompenzačního příspěvku a zabezpečí jeho výplatu. Pokud nebude tento doklad k žádosti předložen, žádost bude zamítnuta. Řízení o příspěvku, jakož i o možnosti opravného prostředku a soudního přezkumu jsou nastaveny obecně s odkazem na předpisy v oblasti důchodového a sociálního zabezpečení. Je tedy přesně nastaven obecný proces rozhodování, od něhož se nelze odchýlit.

II.

Je zřejmé, že prostor pro korupci je v případě navrhované právní úpravy zcela minimální, neboť vznik nároku na příspěvek k důchodu je vymezen jasně a dostatečně určitě a nedává příslušnému orgánu v rámci rozhodovacího procesu žádný prostor pro uvážení.

II. Zvláštní část

Část první:

K § 1:

Osoby oprávněné k pobírání příspěvku podle navrhovaného zákona jsou definovány na základě zákona č. 87/1991 Sb. jako držitelé osvědčení podle § 22 tohoto zákona. Toto vymezení usnadňuje identifikaci oprávněných osob i praktické zpracování jejich žádostí.

Vzhledem k tomu, že mnoho poškozených osob již nežije, je zakotven nárok na odškodnění též pro vdovy a vdovce po poškozených osobách, které zakotvené podmínky splňovaly či splňují. Vychází se z analogie k ostatním odškodňovacím předpisům, kdy mají nárok nejen poškozené osoby přímo, ale též právě vdovy a vdovci po nich.

V případě souběhu nároků na příspěvek se oprávněným osobám vyplácí pouze ten, na nějž jim vznikl nárok podle tohoto zákona. Důvodem toho je skutečnost, že skupině osob, které byla provedena úprava důchodu dle zákona č. 119/1990 Sb., na podkladě této skutečnosti náleží celá řada odškodňovacích nároků a smyslem této právní úpravy je nikoliv rozšíření finančního odškodnění pro již odškodňované oprávněné osoby, ale překlenutí tohoto prostoru a snaha poskytnout satisfakci pouze té skupině osob rehabilitovaných dle zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudní rehabilitaci, která nedosáhla na odškodnění dle tohoto zákona nebo současně dle zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci.

Pokud se jedná o podmínku státního občanství ČR, je třeba uvést, že v některých případech sice je zvýhodňování občanů ČR na úkor jiných občanů EU (zde především občanů Slovenska) považováno za diskriminační z hlediska předpisů práva EU, avšak na straně druhé je stěžejní ta skutečnost, že podmínka státního občanství ČR je definována u všech odškodňovacích právních předpisů, které byly v minulosti přijaty ve vztahu k osobám perzekuovaným jak v období druhé světové války, tak v období komunistického režimu (viz např. nařízení vlády č. 622/2004 Sb., zákon č. 357/2005 Sb., zákon č. 261/2011 Sb. apod.).

K § 2:

Výše příspěvku byla stanovena jednotně na částku 1.500 Kč u nositelů osvědčení podle § 22 zákona 87/1991 Sb. a na poloviční částku u vdov a vdovců po oprávněných osobách – nositelích předmětného osvědčení. Uvedená částka sice nepředstavuje zcela přiměřenou kompenzaci oprávněným osobám, ale je způsobilá alespoň zčásti zlepšit mnohdy nelehkou sociální situaci bývalých vojáků a zaměstnanců rezortu obrany, kteří své zaměstnání byli nuceni nedobrovolně opustit.

K § 3:

Vzhledem k tomu, že kompenzační příspěvek podle § 2 bude vyplácen současně s důchodem, stanoví se pro rozhodování o přiznání příspěvku pravomoc orgánu sociálního zabezpečení příslušnému k výplatě důchodu.

Řízení o přiznání příspěvku se zahajuje výhradně na žádost oprávněné osoby. Aby tyto orgány nebyly ve své činnosti dlouhodobě zatěžovány rozhodováním v rámci této agendy, je stanoveno časové omezení, dokdy je třeba žádost podat, konkrétně do jednoho roku ode dne nabytí účinnosti zákona.

Vzhledem k tomu, že příspěvek bude vyplácen spolu s důchodem jako ostatní odškodňovací opakující se dávky, podléhá řízení o žádosti o přiznání kompenzačního příspěvku právním předpisům, které se dotýkají řízení o dávkách důchodového pojištění. Je tak zaručena dvojinstančnost rozhodování, kdy občan může uplatnit proti rozhodnutí řádný opravný prostředek – námitky dle § 88 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a posléze může případně předmětné rozhodnutí napadnout v rámci správního soudnictví.

K § 4:

Náklady na vyplácení kompenzačního příspěvku hradí ze své rozpočtové kapitoly Ministerstvo obrany. Přestože bude příspěvek vyplácen spolu s důchodem, je třeba zdůraznit, že nebude součástí důchodu přiznaného podle předpisů o důchodovém pojištění, ale samostatnou opakující se dávkou. Proto také nebude financován z finančních prostředků vybraných na pojistném na sociální zabezpečení. Příspěvek bude podléhat zvyšování za stejných podmínek jako důchody ve smyslu § 67 zákona o důchodovém pojištění.

Část druhá:

K § 5:

Ustanovení § 5 vyjímá kompenzační příspěvek ze základu, z něhož je vyměřováno životní a existenční minimum podle zákona č. 110/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Část třetí:

K § 6:

Ustanovení § 6 osvobozuje soudní řízení o opravném prostředku proti rozhodnutí správního orgánu ve věci kompenzačního příspěvku od soudních poplatků.

Část čtvrtá:

K § 7:

Ustanovení § 7 osvobozuje řízení o kompenzačním příspěvku od správních poplatků.

Část pátá:

K § 8:

S ohledem na nutnost rozpočtových úprav a organizačních změn v rámci příslušných orgánů sociálního zabezpečení se navrhuje, aby zákon nabyl účinnosti prvním dnem šestého kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení.

V Praze dne 19. prosince 2014

Antonín Sed'a, v.r.

Robin Böhnisch, v.r.

Roman Sklenák, v.r.

Bohuslav Chalupa, v.r.

Dana Váhalová, v.r.

Petr Kořenek, v.r.

Karel Černý, v.r.

Roman Kubíček, v.r.

Jiří Mihola, v.r.

Ondřej Benešík, v.r.

Roman Váňa, v.r.

Václav Klučka, v.r.

Jaroslav Zavadil, v.r.

Zdeněk Syblík, v.r.

Jiří Petruš, v.r.

Lubomír Toufar, v.r.

Pavel Volčík, v.r.

Vlastimil Gabrhel, v.r.

Igor Jakubčík, v.r.

Miroslava Strnadlová, v.r.

Jan Chvojka, v.r.

Jaroslav Foldyna, v.r.

Josef Novotný, v.r.

Pavel Holík, v.r.

Stanislav Huml, v.r.

Václav Zemek, v.r.

Jan Birke, v.r.

Jiří Zemánek, v.r.

Zuzana Kailová, v.r.

Pavčina Golasowská, v.r.

Pavel Ploc, v.r.

Pavel Havíř, v.r.

Richard Dolejš, v.r.

Markéta Wernerová, v.r.

Pavčina Nytrová, v.r.

Ladislav Šincl, v.r.

Jiří Koskuba, v.r.

Vlasta Bohdalová, v.r.

Štěpán Stupčuk, v.r.

Jiří Běhounek, v.r.

František Adámek, v.r.

Platné znění novelizovaných zákonů s vyznačením změn:

K části druhé - změna zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů

§ 7

(1) Za započitatelné příjmy se pro účely tohoto zákona považují

- a) příjmy ze závislé činnosti uvedené v zákoně o daních z příjmů¹²⁾,
- b) příjmy ze samostatné činnosti uvedené v zákoně o daních z příjmů¹⁴⁾,
- c) příjmy z kapitálového majetku uvedené v zákoně o daních z příjmů¹⁵⁾, pokud nejde o plnění ze zákonného pojištění,
- d) příjmy z nájmu podle zákona o daních z příjmů¹⁶⁾,
- e) ostatní příjmy uvedené v zákoně o daních z příjmů, při kterých dochází ke zvýšení majetku¹⁷⁾,

a to po odpočtu výdajů vynaložených na jejich dosažení, zajištění a udržení, po odpočtu daně z příjmů a pojistného na důchodové spoření, pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění, pokud nebyly pojistné a příspěvek zahrnuty do těchto výdajů; příjmy z podnikání jsou však u osoby, která je poplatníkem daně z příjmů stanovené paušální částkou podle zákona o daních z příjmů¹⁸⁾, předpokládané příjmy, a výdaji vynaloženými na jejich dosažení, zajištění a udržení jsou předpokládané výdaje, na jejichž základě byla stanovena daň paušální částkou.

(2) Za započitatelné příjmy se pro účely tohoto zákona dále považují

- a) dávky nemocenského pojištění (péče) a důchodového pojištění,
- b) podpora v nezaměstnanosti a podpora při rekvalifikaci¹⁹⁾,
- c) plnění z pojištění pro případ dožití určitého věku,

d) výživné a příspěvek na výživu rozvedeného manžela a neprovdané matce, s výjimkou těch uvedených příjmů, které byly vyplaceny z příjmů osoby, která se pro účely stanovení započitatelných příjmů považuje za společně posuzovanou osobu s osobou, která takové příjmy přijala,

e) dávky státní sociální podpory a dávky péčovské péče³¹), s výjimkou příspěvku na bydlení a jednorázových dávek,

f) příspěvek na živobytí¹),

g) mzdové nároky vyplacené Úřadem práce České republiky - krajskou pobočkou, popřípadě pobočkou pro hlavní město Prahu podle zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů²⁰),

h) příjmy, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob a jsou od této daně osvobozeny²¹), nejde-li o příjmy uvedené v písmenech a) až g) nebo v odstavci 5, s výjimkou

1. příjmů ze závislé činnosti osvobozených od daně z příjmů fyzických osob²²), kromě příjmů uvedených v písmenu j),

2. přijaté náhrady škody, náhrady nemajetkové újmy, plnění z pojištění majetku, úmrtného a příspěvku na pohřeb podle zvláštních právních předpisů, plnění z pojištění odpovědnosti za škody a finančních prostředků na odstranění následků živelní pohromy,

3. peněžní pomoci obětem trestné činnosti,

4. sociální výpomoci poskytované zaměstnavatelem,

5. podpory a příspěvků z prostředků fundace a spolku,

6. příjmů plynoucích z doplatku na bydlení a mimořádné okamžité pomoci podle zákona o pomoci v hmotné nouzi^{22a}),

7. příjmu plynoucího z důvodu péče o blízkou nebo jinou osobu, která má nárok na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách^{22b}), je-li tato péče vykonávána fyzickou osobou patřící do okruhu společně posuzovaných osob podle § 4,

8. stipendií,

9. příjmů ve formě náhrady účelně, hospodárně a prokazatelně vynaložených výdajů spojených s darováním a odběrem krve a jejích složek, tkání, buněk nebo orgánů, pokud se tato náhrada poskytuje podle jiných právních předpisů,

10. náhrad (příspěvků) pobytových výloh poskytovaných orgány Evropské unie zaměstnancům (národním expertům) vyslaným k působení do institucí Evropské unie,

11. příjmu plynoucího ve formě daňového bonusu,

a to ve výši po odpočtu výdajů vynaložených na jejich dosažení, zajištění a udržení, které se pro tento účel stanoví obdobně jako takové výdaje pro určení základu daně podle zákona o daních z příjmů²³),

i) zvláštní příplatek nebo příplatek za službu v zahraničí poskytovaný v cizí měně podle zvláštních právních předpisů vojákům a příslušníkům bezpečnostních sborů²⁴) vyslaným v rámci jednotky mnohonárodních sil nebo mezinárodních bezpečnostních sborů mimo území České republiky po dobu působení v zahraničí, a to ve výši po odpočtu výdajů vynaložených na jeho dosažení, zajištění a udržení, které se pro tento účel stanoví obdobně jako takové výdaje pro určení základu daně podle zákona o daních z příjmů²³),

j) příjem získaný ve formě náhrady mzdy, platu nebo odměny nebo sníženého platu nebo snížené odměny za dobu dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény podle zvláštních právních předpisů^{24a}), a to ve výši po odpočtu výdajů vynaložených na jeho dosažení, zajištění a udržení, které se pro tento účel stanoví obdobně jako takové výdaje pro určení základu daně podle zákona o daních z příjmů²³),

k) další opakující se nebo pravidelné příjmy.

(3) Za příjem se považují též příjmy ze zahraničí obdobné příjmům uvedeným v odstavcích 1 a 2 v částce, v jaké byly vyplaceny, popřípadě po odpočtu výdajů, daní, pojistného a příspěvku uvedených v odstavcích 1 a 2.

(4) Je-li příjem uvedený v odstavcích 1 a 2 vyplácen v cizí měně, přepočte se na českou měnu podle příslušného kursu vyhlášeného Českou národní bankou platného k prvnímu dni období, za které se zjišťuje příjem, není-li dále stanoveno jinak. Pro přepočet měn, u nichž Česká národní banka nevyhlašuje příslušný kurs, se použije kurs této měny obvykle používaný bankami v České republice k prvnímu dni období, za které se zjišťuje příjem. Je-li příjem vyplácený v cizí měně předmětem daně z příjmů podle zákona o daních z příjmů, přepočte se na českou měnu způsobem platným pro účely daně z příjmů, a to v případech, kdy je obdobím, za něž se příjem zjišťuje, kalendářní rok.

(5) Za příjem se nepovažuje příspěvek na péči²⁵), část příspěvku na úhradu potřeb dítěte náležející z důvodu závislosti na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I až IV²⁶), příspěvek na mobilitu²⁷), příspěvek na zvláštní pomůcku²⁷), příjem z prodeje nemovité věci a z odstupného za uvolnění bytu použitý k úhradě nákladů na uspokojení bytové potřeby a, zvláštní příspěvek k důchodu a **kompensační příspěvek k důchodu** podle zvláštních

právních předpisů²⁸⁾). Za příjem se dále nepovažuje příjem plynoucí z titulu spravedlivého zadostiučinění přiznaného Evropským soudem pro lidská práva ve výši, kterou je Česká republika povinna uhradit, nebo z titulu urovnání záležitosti před Evropským soudem pro lidská práva na základě smíru nebo jednostranného prohlášení vlády ve výši, kterou se Česká republika zavázala uhradit^{28a)}). Za příjem se dále také nepovažuje příjem plynoucí z titulu odškodnění přiznaného mezinárodním trestním soudem, mezinárodním trestním tribunálem, popřípadě obdobným mezinárodním soudním orgánem, které splňují alespoň jednu z podmínek uvedených v § 145 odst. 1 zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních.

²⁸⁾ Část první hlava druhá zákona č. 357/2005 Sb., o ocenění účastníků národního boje za vznik a osvobození Československa a některých pozůstalých po nich, o zvláštním příspěvku k důchodu některým osobám, o jednorázové peněžní částce některým účastníkům národního boje za osvobození v letech 1939 až 1945 a o změně některých zákonů, **část první zákona č. .../2014 Sb., o odškodnění za ztrátu zaměstnání z politických důvodů v letech 1948 až 1989 bývalým vojákům z povolání a zaměstnancům rezortu obrany a o změnách některých zákonů.**

K části třetí - změna zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

§ 11

(1) Od poplatku se osvobozují řízení ve věcech

- a) opatrovnických, péče soudu o nezletilé, osvojení a povolení uzavřít manželství,
- b) důchodového pojištění (zabezpečení), příplatku k důchodu, zvláštního příspěvku k důchodu, **kompenzačního příspěvku k důchodu**, nemocenského pojištění, státní sociální podpory, pojistného na veřejné zdravotní pojištění, sociální péče, pomoci v hmotné nouzi a státních dávek,
- c) vzájemné vyživovací povinnosti rodičů a dětí,
- d) zásahu do integrity, vyslovení přípustnosti převzetí nebo držení v ústavu zdravotnické péče,
- e) pozůstalostních v prvním stupni řízení,

- f) svéprávnosti, podpůrných opatření, poručenských a určení, zda je třeba souhlasu rodičů dítěte k jeho osvojení,
- g) veřejného rejstříku, týká-li se zápis fyzické nebo právnické osoby, jejíž úpadek nebo hrozící úpadek se řeší v insolvenčním řízení, v němž již bylo vydáno rozhodnutí o úpadku,
- h) přiznání statusu veřejné prospěšnosti,
- i) volebních,
- j) kompetenčních žalob,
- k) výmazu osoby z veřejného rejstříku,
- l) výmazu podnikatele z obchodního rejstříku,
- m) náhrady škody nebo jiné újmy způsobené při výkonu veřejné moci nezákonným rozhodnutím, rozhodnutím o vazbě, trestu nebo ochranném opatření nebo nesprávným úředním postupem.

(2) Od poplatku se osvobozují

- a) Česká republika a státní fondy,
- b) územní samosprávné celky v případech, kdy se spor týká výkonu státní správy, který je na ně přenesen,
- c) navrhovatel v řízení o určení výživného včetně jeho zvýšení, nejde-li o vzájemnou vyživovací povinnost rodičů a dětí,
- d) navrhovatel, jemuž byla způsobena újma, v řízení o náhradu újmy na zdraví nebo újmy způsobené usmrcením včetně náhrady škody na věcech vzniklé v souvislosti s ublížením na zdraví nebo usmrcením a náhrady nákladů léčení,
- e) navrhovatel v řízení o náhradu škody z pracovního úrazu a nemoci z povolání,
- f) neprovdaná matka v řízení o výživu a příspěvek na úhradu nákladů spojených s těhotenstvím a porodem,
- g) navrhovatel v řízení o určení rodičovství, s výjimkou navrhovatele v řízení o popření rodičovství,

h) diplomatická zastupitelství cizích států a delegovaní diplomatictí zástupci, konzulové z povolání a další osoby, jsou-li státními příslušníky cizích států, požívající podle mezinárodního práva³⁾ výsady a imunity, je-li zaručena vzájemnost a nejde-li o poplatné úkony prováděné v osobním zájmu nebo k osobnímu prospěchu těchto osob,

i) cizinec v řízení ve věcech mezinárodní ochrany, dočasné ochrany, rozhodnutí o správním vyhoštění, rozhodnutí o zajištění, rozhodnutí o prodloužení zajištění, jakož i jiných rozhodnutí, jejichž důsledkem je omezení osobní svobody cizince, a v řízení o propuštění cizince ze zajištění,

j) navrhovatel v řízení o vydání věci nebo uplatnění nároku podle zvláštních předpisů⁴⁾, je-li v těchto předpisech zakotven nárok na osvobození,

k) navrhovatel, který uplatňuje nároky podle zákona o mimosoudních rehabilitacích^{4a)},

l) navrhovatel v řízení o poskytnutí peněžité pomoci obětem trestné činnosti,

m) cizí státy včetně jejich orgánů, je-li zaručena vzájemnost,

n) insolvenční správce nebo dlužník s dispozičními oprávněními v řízení o nárocích, které se týkají majetku patřícího do majetkové podstaty nebo které mají být uspokojeny z tohoto majetku,

o) dlužník a insolvenční správce v insolvenčním řízení,

p) navrhovatel ve věci ochrany proti domácímu násilí,

q) navrhovatel v řízení o náhradě škody nebo nemajetkové újmy nebo na vydání bezdůvodného obohacení, který byl pravomocným odsuzujícím rozhodnutím v trestním řízení se svým nárokem nebo v jeho zbytku odkázán na řízení ve věcech občanskoprávních,

r) poškozený trestným činem, jemuž byl pravomocným rozhodnutím soudu přiznán nárok na náhradu majetkové škody nebo nemajetkové újmy v penězích nebo na vydání bezdůvodného obohacení v řízeních, která souvisí s vymáháním tohoto nároku,

s) navrhovatel v řízení o náhradě škody nebo nemajetkové újmy nebo na vydání bezdůvodného obohacení, který řádně uplatnil nárok v trestním řízení, které bylo zastaveno z důvodu rozhodnutí prezidenta republiky,

t) právnická osoba se statusem veřejné prospěšnosti ve věcech veřejného rejstříku.

(3) Osvobození podle odstavců 1 a 2 se vztahuje, s výjimkou pozůstalostního řízení, i na řízení

- a) o návrhu na nařízení předběžného opatření,
- b) před odvolacím soudem,
- c) o povolení obnovy,
- d) o žalobě pro zmatečnost,
- e) před dovolacím soudem,
- f) o kasační stížnosti,
- g) o výkon rozhodnutí,
- h) exekuční.

(4) Od poplatku se osvobozují také řízení před odvolacím soudem a řízení před dovolacím soudem, jde-li o řízení o výkon rozhodnutí a o exekuční řízení^{2a}).

(5) Osvobození podle odstavce 1 písm. g) a osvobození podle odstavce 2 se vztahuje i na poplatky za úkony. Od poplatku se dále osvobozuje sepsání návrhu ve věci péče soudu o nezletilé, návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí o výživném pro nezletilé děti a pomoc soudu před nařízením výkonu rozhodnutí, jde-li o vymáhání výživného pro nezletilé děti.

(6) Od poplatku se dále osvobozuje řízení podle položky 11 odst. 1 písm. c) sazebníku zahájené v důsledku přírodní živelní pohromy na území České republiky a úkony uvedené v položkách 28, 29, 30, 31, 33 a 34 sazebníku, pokud jsou navrhovány v důsledku přírodní živelní pohromy na území České republiky.

K části čtvrté - změna zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

Osvobození od poplatku

(1) Od poplatků jsou osvobozeny

a) státní orgány a státní fondy,

b) diplomatická zastupitelství cizích států a delegovaní diplomatictí zástupci, konzulové z povolání a další osoby, jsou-li státními příslušníky cizích států a požívají-li výsady a imunity podle mezinárodního práva, je-li zaručena vzájemnost a nejde-li o úkony prováděné v osobním zájmu nebo k osobnímu prospěchu těchto osob,

c) územní samosprávné celky a jejich orgány, požadují-li provedení úkonů souvisejících s výkonem státní správy, kterým jsou pověřeny,

d) právnické osoby, požadují-li provedení úkonů souvisejících s výkonem státní správy, kterým jsou pověřeny,

e) fyzické nebo právnické osoby, stanoví-li tak mezinárodní smlouvy a ujednání, kterými je Česká republika vázána.

(2) Od poplatků jsou osvobozeny úkony

a) související s prováděním zvláštních právních předpisů o sociálním zabezpečení, o důchodovém pojištění, o příplatku k důchodu a o zvláštním příspěvku k důchodu, o **kompensačním příspěvku k důchodu**, o veřejném zdravotním pojištění, o státní sociální podpoře, o nemocenském pojištění, o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, o zaměstnanosti, o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, o sociálně-právní ochraně dětí, o sociálních službách, o dávkách pro osoby se zdravotním postižením, pomoci v hmotné nouzi, ve věcech branné povinnosti občanů a ve věcech civilní služby, s výjimkou poplatku za vydání nebo výměnu průkazu osoby se zdravotním postižením a s výjimkou poplatku za přijetí žádosti o akreditaci vzdělávacího programu podle právních předpisů o sociálních službách,

b) prováděné v důsledku změny nebo opravy názvu obce, města, kraje, ulice, jiného veřejného prostranství, rodného čísla a úkony, prováděné v důsledku rozhodnutí z moci úřední,

c) pro orgány územního samosprávného celku, prováděné úřadem téhož územního samosprávného celku,

d) pro účely dědického řízení, prováděného notářem jako soudním komisařem,

e) pro účely exekučního řízení, prováděného soudním exekutorem, s výjimkou položky 1 bod 1 písmeno l),

f) pro účely využití volebního práva,

g) související s poskytováním dočasné ochrany cizincům,

h) stanoví-li tak mezinárodní smlouvy a ujednání, kterými je Česká republika vázána,

i) prováděné v důsledku živelní pohromy na území České republiky; za živelní pohromu se pro účely tohoto zákona považují nezaviněný požár a výbuch, blesk, vichřice a rychlost větru nad 75 km/h, povodeň, záplava, krupobití, sesouvání půdy, sesuny půdy a skalní zřícení, pokud k nim nedošlo v souvislosti s průmyslovým nebo stavebním provozem, sesouvání nebo zřícení lavin a zemětřesení dosahující alespoň 4. stupně Richterovy mezinárodní stupnice udávající makroseismické účinky zemětřesení.

(3) Na výsledku úkonu osvobozeného podle odstavce 2 písm. a) až i) vyznačí správní úřad účel, k němuž byl proveden.

(4) Od poplatků jsou osvobozeny i další osoby nebo úkony, a to v rozsahu stanoveném v sazebníku.

(5) V rozsahu stanoveném v sazebníku se správní úřad zmocňuje snížit nebo zvýšit poplatek anebo upustit od jeho vybrání.